

Gemeenschap

Gemeenschap. Mijn zoon komt geschokt thuis na het eerste feest in de brugklas. 'Hoe 't was? Nou, op z'n minst doen ze daar dingen, die ik althans nooit geoefend heb!"

Wat, als in de nieuwe gemeenschap – net veroverd – er *geschuifeld* blijkt te worden. Een jongen beweert een meisje niet 1, maar al wel 3 keer gezoend te hebben, op de mond!

Heb jij niet meegedaan? Nee en lig ik er nu voorgoed uit? Zal ik dit ooit gaan durven? Ik stel hem gerust. Die dag komt, zeg ik. Dat ook jij zegt: vanavond schuifel ik met jou!

De vrouw van joodse origine zit tegenover me en zegt: nee, ik hoef niet bij een gemeenschap te horen. Voor mij geen synagoge - ik doe het liever alleen. En die goeroe waar je nu komt dan, is mijn wedervraag, die 800 euro vraagt voor een cursus? Die heb ik in vrijheid gekozen. En als ik weg wil, ben ik weg.

Deze week: vijfhonderd mensen tekenen een petitie om het middenoosten conflict eindelijk verder te brengen. Door niets anders dan praten. Te praten met Hamas!

Schrijfster Karen Armstrong roept in een 'Handvest voor Compassie' grote steden op tot een 'wat gij niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet'. *Compassie*, die volgens haar in alle religie aanwezig is en van het grootste en meest dringende belang om gemeenschap te behoeden. Elkaar te behoeden en te doen leven. In een geglobaliseerde wereld, waar we immers meer dan ooit burens zijn...

En ook was daar Helmut Kohl, rond de herdenkingen in Berlijn, die oud geworden, vanuit de rolstoel en moeizaam sprekend, deze ene zin zei: 'Er is in de Duitse geschiedenis niet veel om trots op te zijn..., maar op deze hereniging, van deze beide Duitslanden, ben ik trots'.

Zomaar een paar cirkelbewegingen rond 'gemeenschap'. En nóg zijn er natuurlijk meer. Je kunt het hebben, 'gemeenschap', met een ander. Onbevangen. Schoorvoetend of beschroomd elkaar toelaten of met afweer geen raad weten...

Je kunt verbondenheid zoeken in allerlei grotere en kleinere verbanden van religie, maatschappij en politiek. Van actie, verzet, vrienden, studie, muziek.

Er zijn gemeenschappen waar je voor kiest. Je kunt er als bij je familie ook van geboorte al bij horen. Met al het goede en o zo breekbare dat aan die verbanden dan soms weer eigen is.

Gemeenschap die ook over de dood nog blijft. Bij die, daar hoor ik bij. Die hoort bij mij.

Dan is er de vraag waar gezamenlijkheid gemeenschap wordt. En als er dan gemeenschap is, wat die dan voorstelt. Is het 'ons kent ons'? Kun je er ook binnen? Leidt het allemaal ook echt ergens toe? Is er in die gemeenschap ook iets dat uitreikt naar buiten?.

Ik las hoe de architect van deze kerk, Pierre Cuypers er in zijn bouwen naar streefde een gebouw zoveel mogelijk een geheel met de omgeving te laten zijn. Het moest iets organisch hebben.

Verbinding met de omgeving. Is dat gelukt vroeg ik me af? Of is er zo'n naadloze aansluiting met ons leven buiten dat er geen antithese meer is en wij als het ware zo naar binnen lopen, maar ook zo er weer uit? Wat verandert het hier te komen, bij deze gemeenschap je aan te sluiten zonder binding of contract...

In het Franse Ronchamp is de kapel door Le Corbusier zo gebouwd dat als je buiten staat je ogen als het ware vanzelf naar binnen worden getrokken – wat gebeurd daar ? terwijl als je binnen bent de aandacht naar buiten gaat. Als liep je door een straat bij avond waar kleine ramen op verschillende hoogte diverse kleuren licht doorlaten en je denkt: wie woont daar? Wat gebeurt daar nog op dit uur? Er is daar zelfs sprake van collectief en individueel naar binnen vallend licht om ook daar uit te drukken: hoeveel gemeenschap we ook nodig hebben en zoeken, ook individueel doen we er toe. Met alles wat en wie we zijn.

Terug naar de regel van Benedictus. Waar – we hebben het gelezen - tussen de opmerkingen over de omgang met elkaar, de beleefdheid, de genegenheid, het geduld, het verdragen van elkaars zwakheden van lichaam of karakter – je zult het toch maar een leven lang met elkaar moeten doen in zo'n kloosterkring, wat dat aan trouw vraagt terwijl ook vast veel te lijden geeft in die wereld van grote eenvoud en stilte, die ik bij tijd en wijle graag proef... valt me op dat gesproken wordt van *wedijver*. Van twee soorten 'wedijver': die wedijver die verwijdt van God en die waar in zuivere liefde wordt

bemind. Die waar eigenbelang wordt gevolgd en die, die de ander uitnemender acht dan zichzelf. Dat leven in het klein, dat doortrekken op wereldschaal! Kan ik dat? In plaats van een wedijver in het elkaar voorbijstreven, een wedijver in liefde te beminnen... En dat niet afwachtend, als mooie woorden die we hier tegen elkaar kunnen zeggen, maar als iets waar je je voor kunt inspannen. Liefde, compassie, gemeenschap - actief zoeken, bewerken... En die gedachte eindigt dan bij Benedictus met "En ze stellen in het geheel niets boven Christus. Moge hij ons allemaal samen (!) naar het eeuwig leven leiden". Allemaal samen. Niemand uitgesloten dus. En mogen we dan vermoeden dat *wat eeuwig leven heeft* hier brede betekenis heeft.

Voor Benedictus was gemeenschap de meest wezenlijke ontmoeting met de Eeuwige. Daar waar de ander in beeld komt. In de ogen van de ander. In de tussenruimte tussen u en jou en mij. Daar waar wij elkaar naderen in alle deemoedigheid. Bereidheid de ander toe te laten en ons te laten raken, ons niet af te sluiten. Daar is de Eeuwige in ons midden.

Voor Benedictus door niemand uitnemender voorgedaan dan door Jezus van Nazareth. Die gemeenschap heeft geleefd. Tot wiens gedachtenis wij wekelijks breken en delen hier als wij elkaar in de ogen zien, al is het maar voor een kort moment. Die gezien heeft wat het betekent buiten de gemeenschap te vallen. Niet gezien te worden. Hoe wie zwakker is, de lijdende is. Die het niet uit de weg ging zelf die mindere te zijn. De enige weg. Gemeenschap die daar ontstaat, waar we onszelf uit handen geven. Aan de ander. 'Aan Christus'. Boven wie niets is. Niet in de zin van sterkte, maar in de zin van *zwakheid*.

Kennelijk is er dus nóg een gemeenschap. Een die voorgangers kent. Een die niet alleen de levenden insluit maar ook die ons voor zijn gegaan. Een die reist door de tijd en richting geeft. In plaats van het zelfbehoud, de kwetsbaarheid. Waar de Eeuwige niet zelden oplicht in de blik van de ander die mij roept. Jezus van Nazareth en ieder ander in datzelfde spoor.

juut meijer